

Historia Szkoły

Wieś Makowiec należy do gminy Skaryszew w powiecie radomskim. Z Radomia, ulicą Słowackiego przez wiadukt kolejowy, dzielnice: Glinice, Długojów i Janiszpol wjeżdża się na szosę skaryszewską, wzdłuż której rozciąga się wieś Makowiec. Historia Makowca sięga wieku XV. Makowiec był wsią królewską. W lustracjach województwa sandomierskiego z roku 1567 i 1629 wymienia opis wsi Makowiec z folwarkiem. Księga retaxatorium z 1529 r. wykazuje, że plebanowi radomskiemu należała się dziesięcina na folwarkach królewskich Makowa, Makowca, Wacyna, których nikt nie ściągał. W roku 1638 ksiądz Wojciech Gniewicz, pleban radomski mający względy króla Władysława IV, pościągał zaległe dziesięciny z tych folwarków. W II połowie XVII w., w czasie najazdu szwedzkiego, wieś wraz z zabudowaniami folwarcznymi została spalona i wyludniona. W 1772 r. starostą radomskim został Aleksander Podkański, do którego należały dobra Makowca i Makowa. W 1848 r. Maków kupił Józef Skorupski i uregulował sprawy zadłużenia majątku przez poprzedniego właściciela. A w 1853 r. odkupił od Rządu część majątku Makowiec i włączył je do dóbr Makowa. Po I wojnie światowej ok. 1925 r. nastąpiła parcelacja folwarku dziedzica Bilewicza. Ziemięw Makowcu otrzymała pani Kuziak, za zasługi wojenne męża. Za zasługi na

rzecz odzyskania niepodległości otrzymali też ziemię Pośnikowie, Surusy, Warchoły, Nosowscy, Sowa jak również rotmistrz Saborski. Część ziemi została przeznaczona na własności kościelne, które później kościołowi zostały odebrane. Po wyzwoleniu w roku 1945 ostatni dziedzic Makowca wyjechał a ziemię odkupiły rodziny Towarów i Chojnackich.

Początki szkoły w Makowcu łączą się z I wojną światową, kiedy to Polacy zaczęli organizować różne formy opieki nad dziećmi i pomoc nauczycielstwu. Powołany został Centralny Komitet Obywatelski uznany przez zaborcę rosyjskiego, który to powołuje w 1915 r. Komisję Szkolną Ziemi Radomskiej. Komisja ta tworzy szkolnictwo średnie, zawodowe i elementarne. W związku z jej działalnością następował ogromny rozwój nauczania elementarnego w miastach i na wsiach. Inicjatywę w tej dziedzinie podejmowały środowiska lokalne, rodzice, nauczyciele, zrzeszenia społeczne i postępowe orientacje polityczne.

Na wieść o możliwości założenia szkoły podjęte zostały starania o jej założenie w Makowcu. W 1915 r. powstała szkoła elementarna, która mieściła się w latach 1915 - 1921 w budynku prywatnym należącym do małżeństwa Antoniny i Szymona Śliwińskich stojący na gruntach przy obecnej ulicy Leśnej. Pierwszym nauczycielem był od roku 1915 Kazimierz Zakrzewski, który wynajmował pokój u państwa Śliwińskich. W roku 1921 ten sam budynek przewieziono na teren należący do rotmistrza Saborskiego, który to oddał pod szkołę ok. 2 ha ziemi.

Budynek szkolny był drewniany. Składał się z dwóch sal i mieszkania dla nauczyciela. Była to czteroklasowa szkoła elementarna. W mieszkaniu dla nauczyciela mieszkało rodzeństwo: Kazimierz Zakrzewski, Eugenia Zakrzewska oraz Władysława Zakrzewska (po zamążpójściu) Wilkowska, która była pierwszym kierownikiem szkoły. Była ona również nauczycielem wszystkich przedmiotów. Pochodzili oni z dóbr ziemskich Niedarczów.

W roku 1927 budynek szkoły w Makowcu uległ spaleni. W okresie odbudowy szkoły nauczyciele mieszkali u pana Wojnarskiego oraz w domu u pana Sowy zamieszkałych przy obecnej ulicy Radomskiej.

Decyzją kuratorium z dnia 19 maja 1927 r. etat nauczycielki Eugenii Zakrzewskiej został skasowany i przeniesiony do Makowa. W tym samym roku zostaje powołany Komitet Szkolny, który podejmuje decyzję o budowie nowej szkoły. Członkowie Komitetu m.in. A. Nosowski, p. Cis zbierają składki na ten cel od mieszkańców wsi. Zostaje zebrane ok. 1200 zł. Szkoła powstaje w 1935 r. Budowana była przez m.in. p. J. Cieślińskiego, p. Cisa oraz pana A. Nosowskiego. Szkoła wybudowana zostaje w posiadłości państwa Wilkowskich.

W budynku szkolnym były trzy pomieszczenia, gdzie w dwóch odbywały się zajęcia, a w trzecim mieszkała p. Wilkowska jako kierownik szkoły. Pensję nauczyciele otrzymywali nieregularnie z Magistratu.

W 1942 r. kierownikiem szkoły w Makowcu zostaje p. Władysław Biel, który wynajmuje mieszkanie u gospodarzy. W okresie tym nauczycielami byli:

p. J.Wilkowska

p. W. Biel

p. Piwnicki

W czasie II wojny światowej nauczanie przebiegało z przerwami. Spowodowane to było tym, że szkoła była zajmowana przez wojska III Rzeszy na kwatery.

Po wojnie ok.1946 r. szkoła w Makowcu została powiększona. Dobudowano część murowaną z przeznaczeniem na pokój nauczycielski i gabinet kierownika szkoły. Podniesiono również jej stopień organizacyjny do sześciu oddziałów. Wybudowano Dom Nauczyciela. Budynek wzniesiono na placu szkolnym z cegły pochodzącej z rozbiórki czworaków majątku w Makowie. Mieściły się w niej, oprócz klas lekcyjnych, dwa mieszkania dla nauczyciela, a na górnej kondygnacji pomieszczenie na pomoce szkolne i częściowo biblioteka. Szkoła położona była między remizą a ówczesnym sklepem. Wyjście ze szkoły było na ulicę Kościelną(obecnie).

Nauka odbywała się w bardzo trudnych warunkach. Brakowało szatni, ubikacje mieściły się w osobnym budynku. W tym okresie uczono przedmiotów: język polski, język rosyjski, matematyka, biologia, fizyka, chemia, w -f oraz śpiew i prace ręczne. Podstawowym ubiorem ucznia były fartuszki oraz białe kołnierzyki. Szkołę ogrzewały piece kaflowe na węgiel. Szkoła liczyła ok. 120 uczniów. Co miesiąc do szkoły przyjeżdżało kino objazdowe. Działało również harcerstwo. Zajęcia wychowania fizycznego były prowadzone na dworze, a czasem w remizie strażackiej. Religii uczono w prywatnych domach.

W 1970 r. dyrektorem szkoły zostaje p. Bogusława Wosion. Pełni tę funkcję przez pięć lat.

W latach 1975 -1985 funkcję dyrektora pełni p. Teresa Koziół. W 1985 r. na okres jednego roku na dyrektora szkoły zostaje powołana p. Jadwiga Pigułowska, która postanawia starać się o budowę nowej szkoły.

W latach 1986 -1999 funkcję dyrektora szkoły pełni p. Zuzanna Chydziańska. Inicjatywę powstania nowego budynku szkoły w Makowcu jako pierwsi podjęli miejscowi radni. Staraniem Burmistrza Miasta i Gminy w Skaryszewie pana Jana Jeźmańskiego oraz Przewodniczącego Rady Miasta i Gminy pana Jana Kowalczyka rozpoczęto budowę szkoły. Stworzono komitet budowy szkoły w skład którego wchodził: pani Maria Chołuj, pani Krystyna Ciszek, pan Józef Kopyt, pan Zbigniew Drab oraz pan Wojciech Świercz, którzy zajmowali się między innymi zbiórką pieniędzy na budowę.

Nowa szkoła do użytku zostaje oddana 14 października 1994 r. Posiada 12 sal lekcyjnych, gabinet dyrektora, pokój nauczycielski, sekretariat, bibliotekę, gabinet medyczny, pracownię komputerową z dostępem do sieci internetowej, świetlicę, która pełni też funkcję stołówki oraz salę gimnastyczną. Obok niej znajduje się boisko szkolne. Od 1999 r. dyrektorem szkoły jest p. Dariusz Makuch. Funkcję tę pełni do chwili obecnej. W wyniku reformy oświaty powstał Zespół Szkół pod wspólną nazwą Zespół Edukacji Gimnazjalnej i Podstawowej w makowcu.

Opracowanie:

mgr Renata Ciosek

mgr Łucja Domagała
